

STQARRIJA GĦALL-ISTAMPA Nru 75/23

il-Lussemburgu, 10 ta' Mejju 2023

Sentenza tal-Qorti Ġenerali fil-Kawżi magħquda T-34/21 | Ryanair vs Il-Kummissjoni u T-87/21 Condor Flugdienst vs Il-Kummissjoni (Lufthansa - Covid-19)

Il-Qorti Ġenerali tannulla d-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tapprova r-rikapitalizzazzjoni ta' Lufthansa mill-Ġermanja, ta' EUR 6 biljun, fil-kuntest tal-pandemija tal-Covid-19

Il-Kummissjoni wettqet diversi żbalji, b'mod partikolari, billi qieset li Lufthansa ma setgħetx tiffinanzja lilha nnifisha fis-swieq għall-bżonnijiet kollha tagħha, billi naqset milli teżiġi mekkaniżmu li jincentiva lil Lufthansa tixtri lura l-holding tal-Ġermanja malajr kemm jista' jkun, billi ċaħdet l-eżistenza ta' saħħa sinjifikattiva fis-suq ta' Lufthansa f'ċerti ajruporti u billi aċċettat ċerti impenji li ma jggarantixxux il-preżervazzjoni ta' kompetizzjoni effettiva fis-suq

Fit-12 ta' Ġunju 2020, ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja kkommunikat lill-Kummissjoni Ewropea għajnuna individwali fil-forma ta' rikapitalizzazzjoni ta' EUR 6 biljun (iktar 'il quddiem il-"miżura inkwistjoni") mogħtija lil Deutsche Lufthansa AG (iktar 'il quddiem "DLH"). Din ir-rikapitalizzazzjoni, li kienet tiffirma parti minn sensiela usa' ta' miżuri ta' appoġġ favur il-grupp Lufthansa ¹, kienet intiża li tistabbilixxi mill-ġdid il-pożizzjoni kontabbli u l-likwidità tal-imprezi tal-imsemmi grupp fis-sitwazzjoni eċċezzjonali kkawżata mill-pandemija tal-COVID-19.

Il-miżura inkwistjoni kienet tinkludi tliet elementi distinti, jiġifieri holding fil-kapital ta' madwar EUR 300 miljun, holding passiva mhux konvertibbli f'azzjonijiet ta' madwar EUR 4.7 biljun (iktar 'il quddiem il-"holding passiva I") u holding passiva ta' EUR 1 biljun bil-karatteristiċi ta' bond konvertibbli (iktar 'il quddiem il-"holding passiva II").

Mingħajr ma fetħet il-proċedura ta' investigazzjoni formali prevista fl-Artikolu 108(2) TFUE, il-Kummissjoni kklassifikat il-miżura inkwistjoni bħala għajnuna mill-Istat kompatibbli mas-suq intern ² skont l-Artikolu 107(3)(b) TFUE u l-Komunikazzjoni tagħha dwar il-Qafas Temporanju għal Miżuri ta' Għajnuna mill-Istat biex Jingħata Sostenn lill-Ekonomija Matul it-Tifqigħa Preżenti tal-COVID-19 ³.

Il-kumpanniji tal-ajru Ryanair DAC u Condor Flugdienst GmbH (iktar 'il quddiem "Condor") ipprezentaw żewġ rikorsi għall-annullament ta' din id-deċiżjoni, li qegħdin jintlaqgħu mill-Għaxar Awla Estiża tal-Qorti Ġenerali minħabba li, bl-adozzjoni tad-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni kisret diversi kundizzjonijiet u rekwiżiti previsti mill-Qafas

¹ DLH hija l-kumpannija omm li tmexxi l-grupp Lufthansa, li jinkludi b'mod partikolari l-kumpanniji tal-ajru Lufthansa Passenger Airlines, Brussels Airlines SA/NV, Austrian Airlines AG, Swiss International Air Lines Ltd u Edelweiss Air AG.

² Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 4372 final tal-25 ta' Ġunju 2020, dwar l-għajnuna mill-Istat SA 57153 (2020/N) – Il-Ġermanja – COVID-19 – Għajnuna favur Lufthansa (iktar 'il quddiem id-"deċiżjoni kkontestata"). Fl-14 ta' Diċembru 2021, il-Kummissjoni adottat id-Deċiżjoni C(2021) 9606 final, li tikkoreġi d-deċiżjoni kkontestata.

³ Komunikazzjoni mill-Kummissjoni tad-19 ta' Marzu 2020 dwar il-Qafas Temporanju għal Miżuri ta' Għajnuna mill-Istat biex Jingħata Sostenn lill-Ekonomija Matul it-Tifqigħa Preżenti tal-COVID-19 tal-20 ta' Marzu 2020 (ĠU 2020, C 91 I, p. 1, iktar 'il quddiem il-"Qafas Temporanju"), kif emendata, l-ewwel darba, fit-3 ta' April 2020 (ĠU 2020, C 112 I, p. 1) u, it-tieni darba, fit-8 ta' Mejju 2020 (ĠU 2020, C 164, p. 3).

Temporanju.

Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti Ġenerali

Fuq l-ammissibbiltà tar-rikorsi għal annullament

Fir-rigward tal-kwalità tar-rikorrenti sabiex jikkontestaw il-fondatezza tad-deċiżjoni kkontestata, il-Qorti Ġenerali tfakkar li, skont ir-raba' paragrafu tal-Artikolu 263 TFUE, kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika tista' tippreżenta rikors kontra att li tiegħu hija ma tkunx destinatarja f'zewġ każijiet alternattivi, jiġifieri, minn naħa, jekk l-att inkwistjoni jikkonċernaha direttament u individwalment u, min-naħa l-oħra, jekk dan ikun att regolatorju li jikkonċernaha direttament u li ma jnvolvi miżuri ta' implimentazzjoni.

Peress li d-deċiżjoni kkontestata, li hija indirizzata lir-Repubblika Federali tal-Ġermanja, ma tikkostitwixxi att regolatorju, il-Qorti Ġenerali tivverifika jekk ir-rikorrenti humiex direttament u individwalment ikkonċernati minn din id-deċiżjoni.

Fir-rigward, minn naħa, tal-interess individwali, mill-ġurisprudenza jirriżulta li din il-kundizzjoni tista' tiġi ssodisfatta jekk ir-rikorrenti jipproduċu provi li jippermettu li jintwera li l-miżura kkonċernata tista' tippreġudika sostanzjalment il-pożizzjonijiet tagħhom fis-suq inkwistjoni. B'dan il-mod, Ryanair u Condor urew il-kwalità tagħhom ta' kompetituri diretti tal-grupp Lufthansa fuq numru kbir ta' rotot tal-ajru, li jikkostitwixxu wkoll is-swieq inkwistjoni. Ryanair enfasizzat ukoll il-kwalità tagħha ta' kompetitrici diretta tal-grupp Lufthansa fis-suq Ġermaniż, Belġjan u Awstrijak.

Wara li tirrileva li, fl-istadju tal-eżami tal-ammissibbiltà tar-rikors, huwa biżżejjed li jiġi kkonstatat li d-definizzjoni tas-suq inkwistjoni mressqa mir-rikorrenti hija plawżibbli, bla ħsara għall-eżami fil-mertu ta' din il-kwistjoni, il-Qorti Ġenerali tikkonferma li l-miżura inkwistjoni setgħet taffettwa b'mod sostanzjali l-pożizzjoni kompetittiva tar-rikorrenti fis-swieq tat-trasport bl-ajru tal-passiġġieri.

Fil-fatt, minn analiżi tad-data rilevanti u kredibbli pprovduta mir-rikorrenti, moqrija flimkien mad-deċiżjoni kkontestata, jirriżulta li l-miżura inkwistjoni mhux biss setgħet tippermetti lill-grupp Lufthansa jaffaċċja riskju ta' ħruġ mis-swieq li fihom huwa kien jinsab f'kompetizzjoni diretta mar-rikorrenti, iżda wkoll li jsaħħaħ il-pożizzjoni kompetittiva tiegħu. Għalhekk, l-għoti tal-miżura inkwistjoni kien *prima facie* ta' natura li jipprovoka telf mid-dħul jew żvilupp inqas favorevoli minn dak li kien ikun irreġistrat fl-assenza ta' tali miżura.

Fir-rigward, min-naħa l-oħra, tal-inċidenza diretta tar-rikorrenti, il-Qorti Ġenerali tfakkar li kompetitur tal-benefiċjarju ta' għajjuna huwa direttament ikkonċernat minn deċiżjoni tal-Kummissjoni li tawtorizza lil Stat Membru jhallasha meta ma jkun hemm ebda dubju dwar ir-rieda tal-imsemmi Stat li jagħmel dan, kif kien il-każ hawnhekk.

Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi kollha, il-Qorti Ġenerali tikkonferma li r-rikorrenti setgħu jikkontestaw il-fondatezza tad-deċiżjoni kkontestata permezz tar-rikorsi għal annullament tagħhom.

Fuq il-fondatezza tar-rikorsi għal annullament

Qabel ma teżamina l-fondatezza tad-diversi motivi għal annullament invokati mir-rikorrenti, il-Qorti Ġenerali tfakkar li l-Kummissjoni hija marbuta bl-oqfsa u bil-komunikazzjonijiet li hija tadotta fil-qasam speċifiku tal-għajjuna mill-Istat, sa fejn dawn ma jiddevjawx mir-regoli tat-Trattat. Għaldaqstant, hija l-qorti tal-Unjoni li għandha tivverifika jekk il-Kummissjoni osservatx ir-regoli li hija adottat f'dan il-qasam.

Il-Qorti Ġenerali tenfasizza, barra minn hekk, li, fil-kuntest tal-istħarriġ li hija teżercita fuq l-evalwazzjonijiet ekonomiċi kumplessi mwettqa mill-Kummissjoni fil-qasam tal-għajjuna mill-Istat, hija ma tistax, ċertament, tissostitwixxi l-evalwazzjoni ekonomika tagħha għal dik tal-Kummissjoni. Madankollu, hija ma għandhiex tivverifika biss l-eżattezza materjali tal-provi prodotti, l-affidabbiltà tagħhom u l-koerenza tagħhom, iżda għandha wkoll tistħarriġ jekk dawn l-elementi jikkostitwixxux id-data kollha rilevanti li għandha tittieħed inkunsiderazzjoni sabiex tiġi evalwata sitwazzjoni kumplessa u jekk humiex ta' natura li jsostnu l-konkluzjonijiet misluta minnhom. Barra minn hekk, l-istħarriġ tal-qorti tal-Unjoni huwa shiħ fir-rigward tal-evalwazzjonijiet magħmula mill-Kummissjoni li ma

jinvolvux evalwazzjonijiet ekonomiċi kumplessi jew ukoll fir-rigward tal-kwistjonijiet ta' natura strettament legali.

A. Fuq l-eligibbiltà ta' DLH għall-għajnuna kkomunikata

Wara li għamlet dawn it-tfakkiriet, il-Qorti Ġenerali teżamina, qabelxejn, id-diversi lmenti li jikkontestaw l-eligibbiltà ta' DLH għall-għajnuna kkomunikata. F'dan ir-rigward, ir-rikorrenti invokaw b'mod partikolari ksur tal-punt 49(c) tal-Qafas Temporanju, li jipprovdi li, sabiex ikun eligibbli għal miżura ta' rikapitalizzazzjoni, il-benefiċjarju għandu jkun f'inkapaċità li jiffinanzja lill-nnifsu fis-swieq taħt kundizzjonijiet raġonevoli.

Skont id-deċiżjoni kkontestata, din il-kundizzjoni kienet issodisfatta peress li DLH ma kellhiex garanziji suffiċjenti sabiex tiffinanzja ruħha fis-swieq għall-ammont totali tal-għajnuna.

Fir-rigward ta' dan il-punt, il-Qorti Ġenerali tirrileva, madankollu, li xejn fid-deċiżjoni kkontestata ma jindika li l-Kummissjoni eżaminat l-eventwali disponibbiltà ta' garanziji, bħall-ajruplani ta' DLH li huma liberi minn kwalunkwe piż, il-valur tagħhom u l-kundizzjonijiet ta' self eventwali li jista' jiġi ġġenerat fis-swieq finanzjarji bl-għoti ta' tali garanziji. Barra minn hekk, id-dikjarazzjoni li l-"garanziji", mhux identifikati fid-deċiżjoni kkontestata, ma humiex suffiċjenti sabiex ikopru l-ammont totali tal-fondi neċessarji, hija bbażata fuq premessa żbaljata, li tgħid li l-finanzjament li jista' jiġi ġġenerat fis-swieq għandu neċessarjament ikopri l-bżonnijiet kollha tal-benefiċjarju. Fil-fatt, la l-formulazzjoni, la l-għan u lanqas il-kuntest li minnu jiffirma parti l-punt 49(c) tal-Qafas Temporanju ma jsostnu t-teżi li l-benefiċjarju għandu jkun f'inkapaċità li jiffinanzja lill-nnifsu fis-swieq għall-bżonnijiet kollha tiegħu.

Peress li l-Kummissjoni naqset milli teżamina jekk DLH setgħetx timmobilizza parti mhux negligibbli tal-finanzjament neċessarju fis-swieq, il-Qorti Ġenerali tikkonkludi li hija ma ħaditx inkunsiderazzjoni l-elementi rilevanti kollha għall-finijiet tal-eżami tal-miżura inkwistjoni fil-punt 49(c) tal-Qafas Temporanju. Konsegwentement, il-Qorti Ġenerali qegħda tilqa' l-ilment ta' Ryanair ibbażat fuq il-ksur tal-imsemmi paragrafu, u iktar u iktar, dak ta' Condor ibbażat fuq l-eżistenza ta' dubji serji f'dan ir-rigward.

B. Fuq ir-remunerazzjoni u l-ħruġ tal-Istat

Il-Qorti Ġenerali sussegwentement tittratta l-ilmenti bbażati fuq ksur tal-kundizzjonijiet previsti fil-Qafas Temporanju f'dak li jirrigwarda r-remunerazzjoni u l-ħruġ tal-Istat.

F'dan ir-rigward, Ryanair akkużat, b'mod partikolari, lill-Kummissjoni li ma pprevedietx mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni tal-Istat Ġermaniż f'dak li jirrigwarda, minn naħa, il-holding fil-kapital ta' DLH u, min-naħa l-oħra, il-holding passiva li wara l-konverżjoni eventwali tagħha f'ekwiż.

Fl-ewwel lok, f'dak li jirrigwarda r-remunerazzjoni ta' strumenti ta' ekwiż, bħall-holding fil-kapital, il-punt 61 tal-Qafas Temporanju jipprovdi li kull miżura ta' rikapitalizzazzjoni għandha tinkludi mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni, li jżid ir-remunerazzjoni tal-Istat, biex il-benefiċjarju jkun iċċentivat jixtri lura l-holding tal-Istat. Il-punt 62 tal-imsemmi Qafas jipprevedi li l-Kummissjoni tista' taċċetta mekkaniżmi oħra, bil-kundizzjoni li dawn jipproduċu globalment riżultat simili f'dak li jirrigwarda l-effetti ta' iċċentiv fuq il-ħruġ tal-Istat mill-kapital u li jkollhom impatt globalment simili fuq ir-remunerazzjoni tal-Istat.

Peress li l-holding tal-Istat Ġermaniż fil-kapital ta' DLH ma kellha l-ebda mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni fis-sens tal-punt 61 tal-Qafas Temporanju, il-Kummissjoni qieset li l-istruttura globali tal-għajnuna kkomunikata kienet tikkostitwixxi mekkaniżmu alternattiv ta' żieda fir-remunerazzjoni fis-sens tal-punt 62, sa fejn kienet tinkludi effetti ta' iċċentiv suffiċjentement qawwija fuq il-ħruġ tal-Istat mill-kapital ta' DLH. Insostenn ta' din il-konklużjoni, il-Kummissjoni għamlet riferiment, b'mod partikolari, għat-tnaqqis kbir fil-prezz li bih il-Ġermanja kienet akkwistat l-azzjonijiet ta' DLH, li jagħti lill-Istat remunerazzjoni oġġla minn dik li kienet tirriżulta mill-applikazzjoni ta' mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni.

Madankollu, dan l-argument huwa miċħud mill-Qorti Ġenerali, li tirrileva li l-prezz tal-azzjonijiet sottoskritti mill-Istat fil-mument tad-dhul tiegħu fil-kapital tal-benefiċjarju huwa rregolat mill-punt 60 tal-Qafas Temporanju, li jipprovdi li injezzjoni ta' ekwiż mill-Istat għandha ssir bi prezz li ma jeċċedix il-prezz medju tal-azzjonijiet matul il-ħmistax-il jum

qabel it-talba għal injezzjoni ta' ekwità. Issa, is-sugġett u l-għan ta' din ir-regola huma differenti minn dawk li fuqhom huwa bbażat il-mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni. Fil-fatt, filwaqt li dan l-aħħar mekkaniżmu huwa intiż li jinkoraġġixxi lill-benefiċjarju kkonċernat jixtri lura l-holding tal-Istat malajr kemm jista' jkun, ir-regola dwar il-prezz tax-xiri tal-azzjonijiet għandha l-għan, essenzjalment, li tiggarantixxi li l-prezz li bih l-Istat jixtri lura l-azzjonijiet ma jeċċedix il-prezz tas-suq tagħhom. Peress li l-prezz tal-azzjonijiet jista' jvarja kemm 'il fuq kif ukoll 'l-isfel, il-prezz tax-xiri ma huwiex neċessarjament intiż li jżid, tul iż-żmien, l-inċentiv tal-benefiċjarju kkonċernat li jixtri lura l-holding tal-Istat.

Minn dan isegwi li, kuntrarjament għal dak li sostniet il-Kummissjoni, il-livell tal-prezz tal-azzjonijiet fil-mument tad-dħul tal-Istat Ġermaniż fil-kapital ta' DLH ma kienx jikkostitwixxi mekkaniżmu alternattiv ta' żieda fir-remunerazzjoni ta' dan l-Istat.

Fit-tieni lok, fir-rigward tal-holding passiva II, li tikkostitwixxi strument ibridu, il-punt 68 tal-Qafas Temporanju jeżiġi li, wara l-konverżjoni tagħha f'ekwità, għandu jiġi previst mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni sabiex tiżdied ir-remunerazzjoni tal-Istat, sabiex il-benefiċjarji kkonċernati jiġu mhegga jixtru lura l-holding sottoskritta mill-Istat. Issa, skont il-Qorti Ġenerali, huwa paċifiku li l-holding passiva II, waqt il-konverżjoni tagħha f'ekwità, lanqas ma għandha mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni jew mekkaniżmu simili.

Għaldaqstant, il-Qorti Ġenerali tikkonkludi li l-Kummissjoni kisret il-Qafas Temporanju sa fejn hija naqset milli teżiġi l-inkluzjoni ta' mekkaniżmu ta' żieda fir-remunerazzjoni tal-Istat jew ta' mekkaniżmu simili fir-remunerazzjoni tal-holding fil-kapital u tal-holding passiva II, waqt il-konverżjoni ta' din tal-aħħar f'ekwità.

C. Fuq l-eżistenza ta' saħħa sinjifikattiva fis-suq tal-grupp Lufthansa fis-swieq inkwistjoni u l-impenji strutturali

Il-Qorti Ġenerali teżamina, fl-aħħar nett, l-ilmenti bbażati fuq ksur tal-punt 72 tal-Qafas Temporanju li jipprovdi, meta l-benefiċjarju ta' miżura ta' rikapitalizzazzjoni meħuda fil-kuntest tal-COVID-19 ta' ammont oġġla minn EUR 250 000 000 ikun impriża li jkollha saħħa sinjifikattiva fis-suq (iktar 'il quddiem "SSS") f'mill-inqas wieħed mis-swieq inkwistjoni li fihom hija teżercita l-attivitajiet tagħha, l-Istati Membri għandhom jipproponu miżuri addizzjonali sabiex jippreżervaw l-eżerċizzju ta' kompetizzjoni effettiva fl-imsemmija swieq.

F'dan ir-rigward, ir-rikorrenti, essenzjalment, iqajmu tliet gruppi ta' lmenti dwar a) id-definizzjoni tas-swieq inkwistjoni, b) l-eżistenza ta' SSS tal-grupp Lufthansa f'dawn is-swieq u c) in-natura effikaċi u suffiċjenti tal-impenji strutturali aċċettati mill-Kummissjoni.

a. Fuq id-definizzjoni tas-swieq rilevanti

Fl-ewwel lok, fir-rigward tad-definizzjoni tas-swieq rilevanti, il-Kummissjoni qieset, fid-deċiżjoni kkontestata, li s-swieq li fihom il-grupp Lufthansa kien jeżercita l-attivitajiet tiegħu kienu s-swieq tal-provvista ta' servizzi ta' trasport bl-ajru tal-passiġġieri bi tluq u b'destinazzjoni tal-ajruporti moqdi minn dan il-grupp. Għalhekk hija identifikat is-swieq inkwistjoni skont l-approċċ ta' "kull ajruport individwali". Dan l-approċċ huwa kkontestat mir-rikorrenti, li jsostnu li d-definizzjoni mill-Kummissjoni tas-swieq ta' provvista tas-servizzi ta' trasport bl-ajru ta' passiġġieri kellha ssir abbażi ta' pari ta' bliet bejn punt ta' oriġini u punt ta' destinazzjoni (iktar 'il quddiem is-"swieq O & D").

Peress li l-punt 72 tal-Qafas Temporanju ma jispeċifikax il-metodu li bih għandhom jiġu ddefiniti s-swieq rilevanti, il-Qorti Ġenerali tfakkar li l-miżuri ta' rikapitalizzazzjoni li jaqgħu taħt il-Qafas Temporanju huma intiżi li jirrimedjaw disturb serju tal-ekonomija ta' Stat Membru, billi jsostnu, b'mod partikolari, il-vijabbiltà tal-impriži milquta mill-pandemija tal-COVID-19 sabiex jistabbilixxu mill-ġdid l-istruttura tal-kapital tagħhom fil-livell eżistenti qabel il-pandemija. Dawn il-miżuri ta' għajjnuna jirrigwardaw għalhekk is-sitwazzjoni finanzjarja globali tal-benefiċjarju u, b'mod iktar ġenerali, dik tas-settur ekonomiku kkonċernat.

F'dan il-kuntest, il-miżura inkwistjoni kienet intiża li tiggarantixxi, essenzjalment, li l-kumpanniji tal-grupp Lufthansa jkollhom biżżejjed likwidità u li d-disturb ikkawżat mill-pandemija tal-COVID-19 ma jikkompromettix il-vijabbiltà tagħhom, u mhux li ssostni l-preżenza tal-imsemmi grupp fuq linja tal-ajru partikolari jew oħra. Għaldaqstant, il-

Kummissjoni għustament irrilevat li l-miżura inkwistjoni kienet intiża li tippreżerva l-kapaċità globali tal-grupp Lufthansa li jipprovdi servizzi ta' trasport bl-ajru u li, konsegwentement, ma kienx xieraq li jiġi eżaminat l-impatt tal-miżura inkwistjoni f'kull suq O & D meħud b'mod iżolat.

L-argumenti tar-rikorrenti bbażati fuq l-approċċ segwit fil-qasam tal-kontroll tal-konċentrazzjonijiet, li fih is-swieq rilevanti huma ddefiniti skont l-approċċ O & D, lanqas ma huma konvinċenti, sa fejn din l-analogija ma tiħux inkunsiderazzjoni b'mod suffiċjenti l-partikolaritajiet tal-Qafas Temporanju u tal-miżura inkwistjoni, li ma għandhiex rabta diretta ma' swieq O & D partikolari minflok ma' oħrajn.

Għaldaqstant, għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-punt 72 tal-Qafas Temporanju, il-Kummissjoni setgħet, mingħajr ma twettaq żball manifest ta' evalwazzjoni, tiddefinixxi s-swieq inkwistjoni skont l-approċċ ta' "kull ajruport individwali".

Il-Qorti Ġenerali tiċċad, barra minn hekk, l-ilmenti mressqa sussidjarjament minn Ryanair li l-Kummissjoni applikat l-approċċ ta' "kull ajruport individwali" b'mod żbaljat, billi llimitat l-eżami tagħha biss għall-ajruporti li jinsabu fl-Unjoni fejn il-grupp Lufthansa kellu bażi. Fir-rigward ta' dan il-punt, il-Qorti Ġenerali tirrileva li, peress li Ryanair ma wrietx b'mod suffiċjenti fid-dritt li l-grupp Lufthansa seta' jkollu SSS fl-ajruporti li fihom hija ma kellhiex bażi, il-Kummissjoni setgħet għustament teskludi dawn l-ajruporti mill-analiżi tagħha. Barra minn hekk, fil-qasam tal-għajjnuna mill-Istat, il-Kummissjoni ma għandhiex kompetenza biex teżamina jekk il-grupp Lufthansa għandux SSS f'ajruport barra mill-Unjoni.

b. Fuq l-eżistenza ta' SSS tal-grupp Lufthansa fl-ajruporti rilevanti

Peress li l-argumenti kollha tar-rikorrenti dwar id-definizzjoni tas-swieq rilevanti ġew miċċhuda bħala infondati, il-Qorti Ġenerali tanalizza, fit-tieni lok, l-ilmenti dwar l-eżistenza ta' SSS tal-grupp Lufthansa fl-ajruporti eżaminati mill-Kummissjoni.

Peress li l-kunċett ta' "SSS" ma huwiex iddefinit fil-Qafas Temporanju, u lanqas b'mod iktar ġenerali fil-qasam tal-għajjnuna mill-Istat, il-Qorti Ġenerali qabel kollox tirrileva li dan il-kunċett għandu jittqies li huwa, essenzjalment, ekwivalenti għal dak ta' pożizzjoni dominanti fid-dritt tal-kompetizzjoni. Skont ġurisprudenza stabbilita, tali pożizzjoni dominanti hija ddefinita bħala sitwazzjoni ta' saħħa ekonomika miżmuma minn impriża li tagħtiha s-saħħa li tostakola l-preżervazzjoni ta' kompetizzjoni effettiva fis-suq inkwistjoni billi tagħtiha l-possibbiltà li tagħixxi, b'mod sinjifikattiv, indipendenti mill-kompetituri tagħha, mill-klijenti tagħha u, fl-aħħar mill-aħħar, mill-konsumaturi.

Fid-deċizzjoni kkontestata, kif irrettifikata, il-Kummissjoni bbażat l-analiżi tagħha tal-eżistenza ta' SSS tal-grupp Lufthansa fl-għaxar ajruporti eżaminati ⁴ fuq il-parti tas-slots miżmuma minn dan il-grupp f'dawn l-ajruporti, il-livell ta' kongestjoni f'dawn tal-aħħar u fuq il-parti tas-slots miżmuma mill-kompetituri, filwaqt li ħadet inkunsiderazzjoni wkoll in-numru ta' ajruplani bbażati fuq il-mill-ajruporti mill-imsemmi grupp u mill-kompetituri tiegħu.

F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali tikkonstata li dawn il-kriterji, li jirrigwardaw essenzjalment, il-kapaċità tal-ajruporti u jikkonċernaw l-aċċess tal-kumpanniji tal-ajru għall-infrastruttura tal-ajruport, ma jipprovdux informazzjoni diretta dwar l-ishma mis-suq tal-grupp Lufthansa fis-suq ta' provvista ta' servizzi ta' trasport bl-ajru ta' passiġġieri fl-ajruporti eżaminati. Madankollu, peress li r-relazzjoni bejn l-ishma tas-suq miżmuma minn dan tal-aħħar u mill-kompetituri tiegħu tikkostitwixxi indizju validu tal-eżistenza ta' SSS, il-Kummissjoni ma setgħetx tinjora l-fatturi li jipprovdu informazzjoni relatata magħha, bħan-numru ta' titjiriet u ta' postijiet offruti minn u lejn l-ajruporti kkonċernati. Minn dan isegwi li, billi naqset milli tiegħu inkunsiderazzjoni l-fatturi rilevanti kollha sabiex tevalwa s-saħħa fis-suq tal-grupp Lufthansa fl-ajruporti kkonċernati, il-Kummissjoni wettqet żball manifest ta' evalwazzjoni.

Barra minn hekk, u fi kwalunkwe każ, il-Kummissjoni wettqet ukoll żball manifest ta' evalwazzjoni meta kkonkludiet, abbażi biss tal-kriterji eżaminati minnha, li l-grupp Lufthansa kien igawdi minn SSS fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München matul l-istaġuni tas-sajf 2019 u tax-xitwa 2019/2020, iżda li dan ma kienx il-każ fir-rigward tal-ajruporti rilevanti l-oħra. F'dan ir-rigward, il-Qorti Ġenerali tirrileva li l-evalwazzjoni globali tal-kriterji analizzati mill-

⁴ Jiġifieri l-ajruporti ta' Berlin Tegel, Brussell, Düsseldorf, Frankfurt, Hamburg, München, Palma de Mallorca, Stuttgart, Vjenna u Hanover.

Kummissjoni għall-ajruporti ta' Düsseldorf u ta' Vjenna matul l-istaġun tas-sajf 2019 turi l-eżistenza ta' sehem mis-slots kbir ħafna tal-grupp Lufthansa fl-ajruport ta' Düsseldorf u ta' sehem mis-slots kbir fl-ajruport ta' Vjenna, inkluż matul il-hinijiet l-iktar intensivi, livell għoli ħafna ta' kongestjoni fiż-żewġ ajruporti, ikkaratterizzat minn kongestjoni kważi shiħa matul il-hinijiet l-iktar intensivi u pożizzjoni dgħajfa tal-kompetituri tal-imsemmi grupp. Għalhekk, abbażi ta' dawn il-kriterji biss, il-Kummissjoni ma setgħetx tikkonkludi b'mod korrett li l-grupp Lufthansa ma kellux SSS fl-ajruporti ta' Düsseldorf u ta' Vjenna tal-inqas matul l-istaġun tas-sajf 2019. Barra minn hekk, u fi kwalunkwe każ, id-data li wasslet lill-Kummissjoni tikkonkludi li l-grupp Lufthansa kellu SSS fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München ma kinitx sostanzjalment differenti minn dik li tikkonċerna l-ajruporti ta' Düsseldorf u ta' Vjenna, tal-inqas f'dak li jirrigwarda l-istaġun tas-sajf 2019. Fuq din il-bażi, il-Qorti Ġenerali qegħda tilqa' l-ilmenti tar-rikorrenti.

c. Fuq l-impenji strutturali

Fit-tielet u fl-aħħar lok, il-Qorti Ġenerali teżamina l-ilmenti li jikkontestaw diversi aspetti tal-impenji strutturali aċċettati mill-Kummissjoni skont il-punt 72 tal-Qafas Temporanju, bl-għan li tippreżerva l-eżerċizzju ta' kompetizzjoni effettiva fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München.

Skont l-imsemmi punt 72, l-Istati Membri jistgħu, meta jipproponu tali miżuri, joffru impenji strutturali jew komportamentali previsti fl-Avviż dwar ir-rimedji⁵. Skont dan l-avviż, l-impenji proposti għandhom isolvu kompletament il-problemi ta' kompetizzjoni, ikunu kompleti u effikaci f'kull aspekt u għandhom, barra minn hekk, ikunu jistgħu jiġu eżegwiti b'mod effettiv u fi żmien qasir. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni għandha b'mod partikolari teżamina l-elementi kollha rilevanti relatati mal-miżura proposta stess, bħat-tip, id-daqs u l-portata tal-miżura proposta, evalwati skont l-istruttura u l-karatteristiċi partikolari tas-suq li fih iqumu l-problemi ta' kompetizzjoni, inkluża l-pożizzjoni tal-partijiet u ta' operatori oħra fis-suq.

Għandhom jittieħdu inkunsiderazzjoni wkoll il-partikolaritajiet tad-dritt tal-għajjnuna mill-Istat u, b'mod iktar partikolari, tal-Qafas Temporanju, li fih jinsab ir-rekwiżit għal miżuri addizzjonali. Peress li l-għajjnuna mogħtija taħt dan il-Qafas Temporanju għandha l-għan li tiżgura l-kontinwità operattiva tal-imprizi vijabbli matul il-pandemija tal-COVID-19, l-impenji indikati fil-punt 72 tiegħu għandhom jifasslu b'tali mod li jggarantixxu li, wara l-għoti tal-għajjnuna, il-benefiċjarju ma jsirx iktar b'saħħtu fis-suq milli kien qabel it-tifqigha tal-COVID-19 u li l-eżerċizzju ta' kompetizzjoni effettiva jiġi ppreżervat fis-swieq ikkonċernati.

F'dan il-każ, id-deċiżjoni kkontestata kienet tipprevedi, bħala miżuri proposti mill-Ġermanja skont il-punt 72 tal-Qafas Temporanju, b'mod partikolari t-trasferiment ta' 24 slot kuljum f'kull wieħed mill-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München, kif ukoll tal-assi addizzjonali, kif meħtieġ mir-regolatur tas-slots sabiex ikunu jistgħu jiġu ttrasferiti s-slots.

F'dan ir-rigward, ir-rikorrenti kkontestaw, fost affarijiet oħra, proċedura ta' trasferiment tas-slots invalidata fid-deċiżjoni kkontestata, li kellha tiżvolgi f'zewġ stadji. Matul l-ewwel stadju, is-slots kellhom jiġu offruti lill-"operatori godda" biss. Jekk, wara perijodu determinat li jaqbeż diversi staġuni, is-slots ma jkunux ġew ittrasferiti lil operatur gdid, fit-tieni stadju, dawn jitqiegħdu għad-dispożizzjoni tat-trasportaturi li diġà jkollhom bażi f'dawn iż-żewġ ajruporti.

Filwaqt li tfakkar l-obbligu tal-Kummissjoni li teżamina l-elementi rilevanti kollha li jirrigwardaw l-impenji proposti, evalwati skont l-istruttura u l-karatteristiċi partikolari tas-suq inkwistjoni, inkluża l-pożizzjoni tal-partijiet u ta' operatori oħra fis-suq, il-Qorti Ġenerali tikkonstata li l-Kummissjoni naqset milli teżamina l-adegwatezza tal-esklużjoni tal-kompetituri diġà bbażati fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München mill-ewwel stadju tal-proċedura. Fil-fatt, fid-deċiżjoni kkontestata, il-Kummissjoni ma ressqet l-ebda raġuni li tista' turi li din l-esklużjoni kienet ta' natura li tippreżerva l-eżerċizzju ta' kompetizzjoni effettiva fis-swieq inkwistjoni u li kienet neċessarja sabiex tagħmel dan.

Issa, f'dan il-każ, tali eżami kien iktar u iktar neċessarju peress li l-istruttura tas-suq fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München kienet ikkaratterizzata, skont id-deċiżjoni kkontestata stess, mill-piż ħafna ikbar tal-grupp Lufthansa meta

⁵ Avviż tal-Kummissjoni dwar ir-rimedji aċċettabbli taħt ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 139/2004 u taħt ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 802/2004 (ĠU 2008, C 267, p. 1).

mqabbel ma' dak tal-eqreb kompetituri tiegħu, li diġà kellhom bażi f'dawn l-ajruporti, b'tali mod li l-esklużjoni ta' dawn tal-aħħar matul l-ewwel stadju tal-proċedura setgħet twassal għal iktar frammentazzjoni tal-kompetizzjoni f'dawn l-ajruporti. Barra minn hekk, il-fatt li l-eqreb kompetituri tal-grupp Lufthansa, li, minhabba l-preżenza tagħhom fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München, jistgħu jkunu f'pożizzjoni aħjar sabiex jakkwistaw il-portafoll ta' slots inkwistjoni u sabiex iżidu l-pressjoni kompetittiva, jistgħu jsiru eliġibbli fit-tieni stadju tal-proċedura ma jikkontestax din il-konklużjoni, peress li l-eliġibbiltà tagħhom tiddependi mill-falliment tal-ewwel stadju.

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, il-Qorti Ġenerali tikkonkludi li, billi eskcludiet il-kompetituri li diġà għandhom bażi fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München mill-ewwel stadju tal-proċedura ta' trasferiment tas-slots, il-Kummissjoni ma eżaminatx l-elementi rilevanti kollha relatati mal-impenn propost, u għalhekk wettqet żball manifest ta' evalwazzjoni.

F'dak li jirrigwarda t-trasferiment tas-slots ta' DLH fl-ajruporti ta' Frankfurt u ta' München, Condor, barra minn hekk, invokat ksur tal-obbligu ta' motivazzjoni mill-Kummissjoni sa fejn din ma ġġustifikatx kif ir-rekwiżit, previst fid-deċiżjoni kkontestata, li t-trasferiment tas-slots jsir bi ħlas minflok li jiġi impost it-trasferiment tagħhom mingħajr ħlas, huwa, minn naħa, konformi mar-regoli applikabbli u jagħmel, min-naħa l-oħra, l-impjenji sufficjentement attraenti għal xerrej eventwali.

Fir-rigward ta' dan il-punt, il-Qorti Ġenerali tirrileva li r-rekwiżit li t-trasferiment tas-slots kellu jsir bi ħlas kellu importanza essenzjali fl-istruttura tad-deċiżjoni kkontestata, b'tali mod li l-Kummissjoni kienet obbligata tindika r-raġunijiet għalfejn hija qieset li dan ir-rekwiżit kien konformi mar-regoli applikabbli f'dan il-qasam. Issa, fl-assenza ta' kwalunkwe indikazzjoni dwar ir-raġunijiet li wasslu lill-Kummissjoni sabiex tqis li t-trasferiment tas-slots inkwistjoni kellu jsir bi ħlas u mhux mingħajr ħlas u li dan ir-rekwiżit ma kellux il-konsegwenza li jnaqqas l-attrattività tal-imsemmija slots u, għaldaqstant, l-effikaċja tal-impjenji relatati magħhom, il-Qorti Ġenerali tikkonstata li l-Kummissjoni naqset mill-obbligu ta' motivazzjoni tagħha fid-deċiżjoni kkontestata.

Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet preċedenti, il-Qorti Ġenerali tikkonkludi li d-deċiżjoni kkontestata, kif irrettifikata, hija vizzjata b'diversi żbalji u irregolaritajiet u, konsegwentement, qegħda tordna l-annullament tagħha.

NOTA: Ir-rikors għal annullament huwa intiż sabiex jiġu annullati atti ta' istituzzjonijiet tal-Unjoni li ma jkunux konformi mad-dritt tal-Unjoni. Taħt ċerti kundizzjonijiet, l-Istati Membri, l-istituzzjonijiet Ewropej u l-individwi jistgħu jipprezentaw rikors għal annullament quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jew il-Qorti Ġenerali. Jekk ir-rikors ikun fondat, l-att jiġi annullat. L-istituzzjoni kkonċernata għandha ssib rimedju għal lakuna ġuridika eventwali li tinħoloq bl-annullament tal-att.

NOTA: Il-Qorti tal-Ġustizzja tista' tiegħu konjizzjoni ta' appell, limitat għal punti ta' liġi, minn sentenza jew minn digriet tal-Qorti Ġenerali. Bħala principju, l-appell ma għandux effett suspensiv. Jekk ikun ammissibbli u fondat, il-Qorti tal-Ġustizzja

Dokument mhux uffiċjali għall-użu tal-mezzi tal-komunikazzjoni li ma jorbotx lill-Qorti Ġenerali.

It-[test sħiħ](#) tas-sentenza jinsab fis-sit CURIA mill-jum li fih tingħata s-sentenza

Kuntatt għall-istampa: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355

Ritratti tal-għoti tas-sentenza huma disponibbli fuq "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Ibqgħu konnessi!

